

Број/Број:01,02,03,04/1-05-1-262/12
Сарајево/Sarajevo, 11. 10. 2012.

**IZVJEŠĆE S ČETVRTOGA DIJELA REDOVITOG ZASJEDANJA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE VIJEĆA EUROPE, STRASBOURG,
1.-5. LISTOPADA 2012.**

Četvrti dio redovitog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Europe održan je u Strasbourgu od 1. do 5. listopada 2012. godine. Na zasjedanju je sudjelovalo Izaslanstvo Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe, u kojemu su bili:

1. Milica Marković, članica Izaslanstva;
2. Ismeta Dervoz, zamjenica člana;
3. Sevda Valjevčić, privremena tajnica Izaslanstva, i
4. Adnan Bešić, prevoditelj.

1. listopada 2012.

Zasjedanje je otvorio predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Europe **Jean-Claude Mignon**. U svome uvodnom izlaganju pozvao je na dijalog s ruskim prijateljima i kolegama, te izrazio žaljenje zbog otkazivanja obraćanja **predsjednika Dume Ruske Federacije, g. Nariškina**. Tenzije vezane uz izvješće su neutemeljene, sve rasprave u Skupštini vode se u skladu s načelima dijaloga i uzajamnog poštivanja, pri čemu se ravnopravno postupa sa svim sudionicima, rekao je g. Mignon. Izvješće Odbora za monitoring o poštivanju obveza i angažmana Ruske Federacije omogućuje davanje ocjene o sudjelovanju Ruske Federacije u radu Vijeća Europe uz dodatno jačanje suradnje, posebno je istaknuo g. Mignon.

Kazao je da ga raduje što će na listopadskom dijelu zasjedanja biti održana rasprava o aktualnim pitanjima te o „slučaju Sefarov“. obraćajući se parlamentarcima, predsjednik Mignon upozorio je na porast netolerancije i širenje ekstremnih i ekstemističkih ideja, koje predstavljaju stvarnu opasnost za demokraciju. Nemiri u islamskom svijetu nakon širenja islamofobičnog filma na internetu, što za posljedicu ima ubojstvo veleposlanika SAD-a u Libiji, jasno pokazuju kakav učinak mogu imati takve nepromišljene i provokativne radnje.

G. Mignon također je izrazio zabrinutost zbog događaja koji su uslijedili nakon Arapskog proljeća, jer i nakon izbora novih vlasti u tim zemljama i dalje postoje otvorena pitanja o usklađenosti s vrijednostima i standardima što ih podržava Vijeće Europe, a osobito u sferi ravnopravnosti mušakaraca i žena, o mjestu vjere u državi te o poštivanju ljudskih prava i temeljnih sloboda svih, bez diskriminacije, zaključio je g. Mignon.

2. listopada 2012.

Drugoga dana zasjedanja obavljen je **izbor suca Europskog suda za ljudska prava iz Bosne i Hercegovine**. Za suca Europskog suda za ljudska prava iz BiH aposlutnom većinom od 107 glasova izabaran je g. Faris Vehabović, u odnosu na preostala dva kandidata - gđu Jasminu Džumhur (48 glasova) i g. Dragomira Vukoju (29 glasova). Mandat suca Farisa Vehabovića trajat će devet godina, a na dužnost će stupiti ne kasnije od tri mjeseca od dana izbora. Suci se biraju u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe s liste od tri kandidata, koju nominira svaka država koja je ratificirala Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. G. Vehabović radio je u Ustavnom sudu FBiH od kraja 2007. godine, prije toga je od 2001. godine radio kao registar u Ustavnom sudu BiH, a četiri godine prije bio je pravnik u Uredu ombudsmana za zaštitu ljudskih prava BiH. Magistrirao je na Interdisciplinarnim postdiplomskim studijima Univerziteta u Sarajevu (uspostavljenim u suradnji sa Sveučilištem iz Bologne i *London School of Economics*) i autor je knjige "Odnos Ustava BiH i Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda".

Istoga dana obavljen je i izbor sudaca Europskog suda za ljudska prava iz Hrvatske, Moldavije i Ruske Federacije. Iz Hrvatske je za sutkinju izabrana gđa **Ksenija Turković**, iz Moldavije g. **Valeriu Gritco**, te iz Ruske Federacije g. **Dmitri Medvedov**.

Toga dana Skupštini se obratio **g. Edmond Panariti**, albanski ministar vanjskih poslova i predsjednik Odbora ministara, podsjetivši na moto kojim se vodi njegova zemlja za vrijeme albanskog predsjedanja Odborom ministara Vijeća Europe: "Ujedinjeni u različitosti", kao i na promicanje održivog demokratskog društva. G. Panariti osvrnuo se na skup pod nazivom "Razmjena o vjerskoj dimenziji međukulturnog dijaloga", koji je održan početkom rujna u Draču. Govorio je o važnosti i korisnosti takvih razmjena, posebice u sadašnjem kontekstu rastuće netolerancije. Zaključci s ovog skupa bit će predstavljani na konferenciji pod nazivom „Različitosti u Europi, snaga za budućnost“, koja će biti održana 8. i 9. studenoga 2012. u Tirani, a koja će obilježiti svršetak albanskog predsjedanja Odborom ministara. To će dodatno istaknuti poruku mira i otvorenosti kultura i povjerenja jednih u druge.

Vežano uz osiguranje dugoročne učinkovitosti Europskog suda za ljudska prava, g. Panariti posebice je naglasio značaj uloge nacionalnih parlamenata.

3. listopada 2012.

Trećega dana zasjedanja Odbor za kulturu, znanost, obrazovanje i medije PSVE-a razmatrao je sažetak izvješća o industrijskom naslijeđu u Europi, koji je predstavila zastupnica **Ismeta Dervoz** u svojstvu izvjestiteljice. Očekuje se da će nacrt spomenutog izvješća biti usvojen na sastanku Odbora, planiranom za prosinac ove godine u Parizu. Zastupnica Dervoz podnijela je i izvješće o sastanku Odbora za kulturu, znanost, obrazovanje i medije PSVE-a i konferenciji održanoj u Mariboru 20. i 21. rujna 2012. godine.

Trećega dana zasjedanja parlamentarcima se obratio predsjednik Republike Moldavije, **g. Nicolae Timofti**. obraćajući se Skupštini, g. Timofti pozvao je Transistriju da se ponovno integrira u Republiku Moldaviju s „odgovarajućim stupnjem samoprave“, inzistirajući na povlačenju ruskih snaga. Trajan sukob potkopava nacionalnu sigurnost kao i teritorijani integritet Moldavije, te koči gospodarski razvitak i dijeli društvo, istaknuo je g. Timofti. Republika Moldavije stremi europskim integracijama, pri čemu je sljedeći korak članstvo u EU, te u tu svrhu poduzima određene mjere za demokratsku transformaciju, pogotovo kada

su u pitanju pravosudni sustav i borba protiv korupcije. Podsjetio je na usvajanje Akcijskog plana za poštivanje obveza Vijeća Europe, koji je usvojen u Parlamentu Moldavije u rujnu 2012., a što pokazuje spremnost na usklađivanje sa standardima ove organizacije.

Istoga dana Skupštini se obratio i glavni tajnik OECD-a, **g. Angel Gurria**, koji je u svome obraćanju parlamentarcima istaknuo da je socijalna kohezija ljepilo koje drži svijet zajedno. Trajanje i intezitet krize posebno se osjećaju u zemljama u kojima je izražen socijalni stres, dodao je bivši meksički ministar financija analizirajući petu godinu gospodarske krize, s 48 milijuna nezaposlenih u državama članicama OECD-a. G. Gurria naglasio je potrebu za provođenjem strukturnih reformi. Građani su izgubili povjerenje i vjeru u institucije i vladu, a bez povjerenja nema napretka, kazao je.

4. listopada 2012.

Na sastanku Odbora za ravnopravnost i borbu protiv diskriminacije PSVE-a, održanog četvrtoga dana zasjedanja, izvješćujući o svome posjetu Bosni i Hercegovini 17. i 18. rujna 2012., **g. Jean Charles Gardetto**, izvjestitelj za ravnopravnost spolova u jugoistočnoj Europi, istaknuo je zadovoljstvo ostvarenom suradnjom s Povjerenstvom za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma PSBiH, pri čemu je posebice naglasio aktivnosti zastupnice u Zastupničkom domu PSBiH **Ismeta Dervoz** glede inicijative za potpisivanje i ratifikaciju Istanbulske konvencije.

Na sastanku Mreže parlamentaraca za borbu protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja, održanom istoga dana, zastupnica **Ismeta Dervoz** izvijestila je o aktivnostima što ih Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma PSBiH planira poduzeti u svrhu promocije Istanbulske konvencije i Vodiča za parlamentarce, te obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja. Posebice je pozdravljena namjera prevođenja ovoga priručnika na jezike u uporabi u BiH i njegova distribucija parlamentarcima na svim razinama.

Četvrtoga dana zasjedanja parlamentarcima se obratio predsjednik Parlamenta Tunisa **Mustapha Ben Jaafar**, koji je naglasio da je Republika Tunis znatno napredovala u reformskom procesu. Istoga dana Skupštini su se obratili i talijanski ministar vanjskih poslova **Giulio Terzi di Sant Agate**, te predsjednik Europskog foruma Roma i nomada **Rudko Kawczynski**.

Značajnije teme na zasjedanju

Poštivanje obveza angažmana Ruske Federacije: U Rezoluciji broj 1896 (2012), usvojenoj na temelju izvješća izvjestiteljâ g. Gyorgya Frunda (EPP/CD) iz Rumunjske i g. Andreasa Grossa (SOC) iz Švicarske, Skupština je pozvala novoizabranog predsjednika Putina da demokratizira sustav u Rusiji. Pozitivni koraci k liberalnijem i sveobuhvatnijem sustavu su usvajanje velikog broja zakona od prosinca 2011. kao i amandmana na Zakon o političkim strankama, promjene Izbornog zakona i ponovno uvođenje neposrednog izbora guvernera. Međutim, druge mjere i odluke donesene u ove godine "izazivaju ozbiljnu zabrinutost", među kojima posebno zabrinjavaju zakoni o kaznenom djelu klevete i o internetu, te amandmani na

Zakon o udruživanju i Zakon o nevladinim organizacijama koji su usvojeni u lipnju i srpnju ove godine. Sve to ukazuje na kontradiktorne političke prilike u Ruskoj Federaciji. Izrečene zatvorske kazne članicama skupine *Pussy Riot* doprinose postojećem problemu, ističu parlamentarci, te traže njihovo oslobađanje. Skupština poziva ruske vlasti na poduzimanje konkretnih mjera u svrhu poboljšanja pluralističke demokracije, vladavine zakona, ljudskih prava i drugih otvorenih pitanja. Ruska Federacija jedna je od deset država članica Vijeća Europe nad kojima se provodi postupak monitoringa, kojim se ocjenjuju poštivanje obveza prema Vijeću Europe. Ovo je treće po redu izvješće o monitoringu od kada je Rusija postala članicom Vijeća Europe.

Za demokratičnije izbore: Skupština je precizirala niz specifičnih koraka u cilju povećanja sudjelovanja i transparentnosti u promatranju izbora u državama članicama Vijeća Europe. Usvajajući izvješće g. Jeana Charlesa Gardetta iz Monaka, rečeno je da su izborni zakoni u Europi u osnovi dobri, međutim vladajuće stranke ih ne provode u potpunosti. Uprkos značajnom poboljšanju postignutom posljednjih godina, održavanje slobodnih i poštenih izbora još uvijek predstavlja veliki izazov. Skupština je između ostaloga pozvala na: uvođenje glasovanja uz pomoć pomoćnika, poštom i elektroničkog glasovanja, pod uvjetom da se može zajamčiti tajnost glasovanja; transparentnost u pogledu novca koji se troši; odobravanje glasačkog prava građanima i zakonski priznatim migrantima koji žive u inozemstvu i uvođenje mehanizama za promicanje sudjelovanja i zastupanje žena u politici. Parlamentarci su istaknuli da su u povredu prava glasa i brojanja češće u “novim demokracijama”, a problemi poput problema s kampanjama i stranačkog financiranja, pristranih medija i slično češće se javljaju u “starijim demokracijama”.

Najbolja praksa za promicanje jednakosti spolova u političkim strankama: U nacionalnim parlamentima država članica Vijeća Europe žene čine 23%. Međutim, postoji velika razlika u zastupljenosti žena u parlamentima pojedinih zemalja. Tako imamo zemlje u kojima je zastupljenost žena preko 40% (Andora, Finska, Nizozemska i Švedska), zemlje, u koje spada i BiH, u kojima je zastupljenost žena ispod 20% (Albanija, Armenija, Azerbajdžan, Bosna i Hercegovina, Cipar, Estonija, Litva, Moldavija, Monako, Crna Gora, Rumunjska, San Marino, Slovačka, Slovenija i Turska) i zemlje u kojima je zastupljenost žena ispod 10% (Gruzija, Mađarska, Malta, Ruska Federacija i Ukrajina). Nakon rasprave o izvješću gđe Marie Stavrositu iz Rumunjske, Skupština je predložila nacrt mjera kojima bi se popravila ova neravnoteža. Te su mjere posebno usmjerene na političke stranke država članica Vijeća Europe, a prikladne su za promicanje ravnopravnosti spolova u politici i društvu u cjelini.

Aktivnosti Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD): U raspravi o aktivnostima OECD-a, u kojoj je sudjelovao tajnik te organizacije, Skupština je izrazila podršku prioritetima što ih je postavio OECD. Rezolucijom broj 1899 (2012), koja je usvojena na temelju izvješća g. Jeana Marie Bockela iz Francuske, Skupština poziva na politiku otvaranja novih radnih mjesta i pružanje pomoći najugroženijima, a osobito mladima, s ciljanim programima i ulaganjima u obrazovanje. Parlamentarci su pozdravili odluku OECD-a da poboljša suradnju s arapskim zemljama u tranziciji, izrazivši nadu da će punopravno članstvo Ruske Federacije u OECD-u uključiti i relevantne demokratske elemente.

Definiranje pojma politički zatvorenik: za jednake mogućnosti: Skupština je potvrdila svoju podršku općim kriterijima, koje su iznijeli neovisni stručnjaci 2001. godine, za definiranje pojma političkog zatvorenika, te je pozvala države članice Vijeća Europe da preispitaju slučajeve “navodnih političkih zatvorenika” i da primjenom tih kriterija oni budu ili pušteni ili da im se ponovno pravedeno sudi, ako je potrebno.

Usvajanjem Rezolucije broj 1900 (2012), na temelju izvješća izvjestitelja g. Christoha Strassera iz Njemačke, Skupština je sažela kriterije prema kojima se osoba lišena slobode

može smatrati političkim zatvorenikom: ako je zatvor nametnut povredom jednog od temeljnih prava zajamčenih Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njezinim protokolima, a naročito sloboda mišljenja, savjesti i vjere, sloboda izražavanja i informiranja, te pravo na slobodno udruživanje i okupljanje; ako je zatvor nametnut iz čisto političkih razloga, bez ikakve povezanosti s djelom; ako iz političkih motiva dužina zatvorske kazne ili njezini uvjeti uopće ne odgovaraju ozbiljnosti djela za koje je osoba okrivljena ili osumnjičena; ako je iz političkih motiva osoba zatvorena na diskriminatoran način u odnosu na druge osobe i ako je zatvor ishod procesa koji je bio nepošten i za koji se sumnja da je bio povezan s političkim motivima vlasti.

Skupština je dodala da se osobe lišene slobode za terorističke zločine neće smatrati političkim zatvorenicima ako su progonjene i osuđene za takve zločine u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ljudska prava i vanjska politika: Kada vanjska politika dugo zanemaruje ljudska prava i u središte stavlja isključivo strateški gospodarski i geopolitički interes, može doći do krize ljudskih prava, u kojoj će humanitarne intervencije postati hitne i moralne potrebe. Europa si ne može priuštiti još jednu Srebrenicu, vanjska politika ne može više zanemarivati ljudska prava, izjavio je izvjestitelj Pietro Marcenaro iz Italije predstavljajući svoje izvješće o ljudskim pravima i vanjskoj politici. Usvojenom Rezolucijom broj 1901(2012) i preporukom pozvane su države članice Vijeća Europe da osiguraju dosljednost načela demokratskih i ljudskih prava. Pozivaju se nacionalni parlamenti na osnivanje odbora i pododbora za ljudska prava koji bi surađivali s odborima za vanjske poslove, a u svrhu promicanja nacionalne diplomacije.

Pravila ponašanja članova Parlamentarne skupštine: dobra praksa ili temeljna dužnost? U Rezoluciji broj 1903 (2012), usvojenoj na temelju izvješća g. Olivera Healda iz Velike Britanije, Skupština je odlučila uvesti kodeks ponašanja za svoje članove, te uspostaviti sustav pravila koja se posebno odnose na političko favoriziranje, situacije sukoba interesa, korištenje mandata u svrhu promicanja i zaštite osobnih interesa i slično. Cilj uvođenja ovih novih etičkih pravila, kojima se nadopunjuju postojeći propisi, jest promicati transparentnost, odgovornost, integritet i javni interes, koji su potrebni za očuvanje povjerenja javnosti u parlamentarne institucije i izabrane predstavnike.

Pravo na slobodu izbora obrazovanja u Europi: Parlamentaci su pozvali vlade država članica Vijeća Europe da osiguraju održivost i kvalitetu javnih škola, pri čemu je uvaženo i pravo osnivanja privatnih škola koje čine dio nacionalnog obrazovnog sustava, pod uvjetom da ispunjavaju određene standarde. U Rezoluciji broj 1904 (2012), usvojenoj na temelju izvješća gđe Carmen Quintanilla iz Španjolske, Skupština poziva države članice na poštivanje prava roditelja precizirana u protokolima Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, a što je u skladu s temeljnim vrijednostima Vijeća Europe.

Upravljanje institucijama visokog obrazovanja u europskom području visokog obrazovanja: Posljednjega dana zasjedanja obavljena je rasprava o izvješću Gvozdena Srećka Flege iz Hrvatske o upravljanju institucijama visokog obrazovanja u europskom području visokog obrazovanja, u kojoj je rečeno da tijela javnih vlasti moraju osigurati kvalitetno visoko obrazovanje, bez ograničavanja akademskih sloboda.

Konsolidacija i međunarodna otvorenost europskog područja visokog obrazovanja: U Rezoluciji broj 2005 (2012), usvojenoj na temelju izvješća g. Rafeala Huseynova iz Azerbajdžana, Skupština je zatražila od država članica Vijeća Europe uvođenje niza mjera za

konsolidaciju europskog područja visokog obrazovanja, koje je nužno učiniti otvorenijim i privlačnijim. Države članice također su pozvane da poboljšaju suradnju te osiguraju poštivanje temeljnih vrijednosti, poput posvećenosti akademskim slobodama, institucionalnim slobodama i poštivanje sudjelovanja studenata.

Pripremila¹
Privremena tajnica Izaslanstva

Sevda Valjevčić

Dostavljeno:

- kolegijima obaju domova PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Izaslanstvu PSBiH u PSVE-u
- Kolegiju Tajništva
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

¹ Uz suglasnost članova Izaslanstva